

vagyatok», lírai komédia 3 felv. (Írta 1917-ben, azonban eddig nem került színre.)

Isalberti Sylvano, olasz tenorista, 1902. jún. 10-én mint vendég fellépett az Operaházban, a »Carmen« Don José szerepében.

Iskarióth, tragédia 5 felv. Írta Váradi Antal. A Nemzeti Színházban 1876. szept. 22-én mutatták be, ezzel a szereposztással: Pontius: Szigeti József; Annás: Beresényi Béla; Rúben: Komáromi; Isachar: Gonda; Kaifás: Sántha Antal; Ahasver: Szigeti Imre; Nephtoli: Benedek József; Iskarióth: Nagy Imre; János: Pintér; Péter: Ujházi Ede; Jakab: Halmay Imre; Tamás: Körömezey Gusztáv; Magdolna: Jászai Mari; Oteás: Benkő.

Iskolai drámák eredetileg az antik dráma hatása alatt, kezdetben latin nyelvben íratlak és tanulók által adattak elő. Az első iskolai dráma, melyet ismerünk, Wimseling Jakab »Stylpho«-ja, melyet 1470-ben Heidelbergben adtak elő. Tulajdonképeni virágzásra csak a következő századokban jutott és sok helyen — mint nálunk is — nagyon eltért a klasszikus mintáktól. Különös kedvvel ápolták a színművek e fajtáját a jezsuiták, kikről jezsuita-drámáknak is nevezik. Nálunk főleg a katolikus iskolákban virágoztak; de van nyomuk a protestánsokban is. Nálunk Bártfán a 15. században művelték. Legrégibb iskolai drámaíró Sztáray Mihály (L. o.) volt, kinek két színműve, »A papok házassága« (1559.), melyet csonkán birunk és az »Igaz papság tüköre« (1559.). Az első protestáns iskolai dráma az ú. n. »Válaszúti comoedia«. Tárgya szintén vallásos: a debreceni hitvita, melyet 1567-ben állítólag János Zsigmond rendeletéből tartottak egymással, a kálvinisták és unitáriusok. Szegedi Lőrinc (L. o.) »Theophániája« (Debrecen, 1575.), Kunits J. (L. o.) »Szedecziás«-a erkölcsi cézzal készült, épügy, mint a többinek is megvolt a tendenciózus volta. Egyéb iskolai drámaírók: Faludi Ferenc, Illei János, Kozma Ferenc, Kereskényi Ádám (jezsuiták); Pállya István, Benyák Bernát, Dugonics András (piaristák); Tántz Meny-

hért (pálos-rendi). (L. o.) Az iskolai drámákat egyes helyeken német nyelven is előadták a tanulók. 1773. júl. 21-én megszüntették az iskolai drámák előadásait.

Iskolázott hang. A tanult, kiművelt énekhangra értendő kifejezés.

Ismétlés. A próbákra vonatkozó kifejezés, mely gyakran ott szerepel a próba-jelentő cédulán. Ismételni szokás egyes jeleneteket, különösen a dögögös, nehéz jeleneteket, továbbá, ahol a rendezőnek tömeggel van dolga, de néha egész felvonást vagy felvonásrészt is megismételnek. Leggyakrabban zenés daraboknál fordul elő az ismétlés szükségessége.

Isoz Kálmán, zenei író, a Nemzeti Múzeum főkönyvtárnoka, sz. 1878. dec. 7-én, Budapesten. Szakmunkái: »Arnold György« (1908.), »Erkel Ferenc« (1910.), »Ruzitska György« (1912.), (Életrajzok.) »Egressy Béni első dalműszövegkönyvéről.« »A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtára zenei kézíratainak jegyzéke«. (1924.), »Buda és Pest zenei művelődése.« (1926.) (E művel a Magy. Tud. Akadémia »Fővárosi díját« nyerte el 1926-ban.)

Istenek alkonya. Zenésdráma. (»A Nibelungok gyűrűje« trilogia befejező része.) Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard. Ford. Radó Antal. Bem. 1892. dec. 10. M. Kir. Operaház. Szereposztása: Siegfried: Perotti Gyula; Gunther: Ödry Lehel; Hagen: Ney Dávid; Brünhilde: Szilágyi Bella; Alberich: Takáts Mihály; Gutrune: Rotter Gizella; Waltraute: Hilgermann Laura; I., II., III. Norna: Henszler Helén, Handel Berta, Kaczér Margit; Woglinde: Ábrányiné W. Margit; Wellgunde: Bárdossy Ilona. Új betanulással: 1927. márc. 2-án adták. Siegfried: Pilinszky Zsigmond; Gunther: Pusztai Sándor; Hagen: Kálmán Oszkár; Alberich: Pogány Ferenc dr.; Brünhilde: Sebeők Sári; Gutrune: Relle Gabriella, majd 1928. ápr. 28-án ezzel a szereposztással: Siegfried: Závodszy Zoltán; Gunther: Palló Imre; Hagen: Szende Ferenc; Brünhilde: Némethy Ella, Waltraute: Budanovits Mária; Wellgunde: Szabó Lujza. (1876. aug. 17-én bemutatták